

T.B.M.M.

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Sayı: 8619
Tarih: 08.09.2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 08/09/2020
Sayı: -120.10-E.00000706362

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Son yıllarda giderek artan nefret suçları, linç ve şiddet uygulama girişimleri, kaynağını resmi politikadan alan ayrımcı anlayış ve ırkçı tutumların değerlendirilerek sebeplerinin araştırılması, önleyici hukuki tedbirlerin alınmasına dönük incelemeler yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini saygılarımızla arz ve teklif ederiz. 08.09.2020

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Siirt Milletvekili

Saruhan OLUÇ

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Siyasi iradenin kimi söylemlerinden ve pratiklerinden etkilenen halk kesimlerinin şiddet ve nefret eylemlerine yönelmesi, toplumda şiddet olaylarının artmasına neden olmaktadır. Hiç kuşku yok ki, bu tür olayların yaygınlaşmasında ayrımcılık ve nefret dili en etkin mekanizmadır. Kimi iktidar milletvekillerinin dahi söylemlerinde, sosyal medya paylaşımlarında yer alan ötekileştirici unsurlar, çeşitli kesimler için cesaret kaynağına dönüşmekte ve batı illerinde yaşayan, çalışan Kürt yurttaşlar çeşitli linç girişimleri ile karşı karşıya kalmaktadır.

Geçtiğimiz günlerde Sakarya'da mevsimlik işçi olarak çalışan emekçilerin maruz kaldığı linç ve onlara yöneltilen ayrımcı söylemler ne yazık ki önemli bir ülke gerçeğinin gün yüzüne çıkmış bir örneğidir. Mardin Mazıdağı'ndan Sakarya'ya gelen, aralarında kadın ve çocukların da olduğu fındık işçileri, işveren ve köylülerin sopalı saldırısına uğrayıp darp edilmişler; ardından mecburen memleketlerine dönmek üzere yola çıkmışlardır. Saldırıya uğrayanların aktarımına göre tarım işçileri, olay sabahı çalışmak için bahçeye gittiklerinde, işveren "köpek sürüsü" demiş, ardından da 'siz burayı memleketiniz mi sandınız, burası bizim' söylemleri eşliğinde saldırı gerçekleşmiştir. Kuşkusuz bu hadisede emekçilerin maruz kaldığı darptan daha yaralayıcı olan, saldırganların 'siz burayı memleketiniz mi sandınız' söylemidir. Bu dilin ceza mevzuatında halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçu teşkil ettiği açıktır. Öte yandan aynı ülkede yaşayan yurttaşların yaşadıkları bölgeye, etnik aidiyetlerine, dillerine, dinlerine göre konumlandırılmış olması kutuplaşmanın derinliğinin izahıdır.

Ne yazık ki Sakarya'da meydana gelen olay ilk değildir. Bu olay karşısında yargının ve iktidarın refleks göstermemiş olması ise son olmayacağının da emaresidir. Geçtiğimiz yıl AmedSpor maçına giden bir yurttaşın Kürt olup olmadığı sorusunun ardından darp edilmesi de, Muğla'da mevsimlik işçinin Atatürk büstü öptürülerek linç girişimine maruz kalması da, Kürtçe konuştuğu yahut Kürtçe şarkı dinlediği için darp edilen hatta öldürülen yurttaşların varlığı da meselenin ne kadar vahim olduğunun altını sürekli çizmektedir. Bu saldırı ve linç girişimlerinin sessizlikle karşılanması veya yeterli hukuki ve demokratik tepkilerin verilmemesi de, bunların meşru görülmesine dair işaretlerdir. Nitekim Kürt yurttaşlar, sadece darba veya lince maruz kalmamakta, aynı zamanda başka kurumlar nezdinde de ötekileştirilmektedir. Yine Kürt yurttaşlara ait işyerlerinin zaman zaman saldırılara uğrayarak yıkılması veya yakılması gibi olayların yaşanması karşısında, şiddet eylemlerini gerçekleştirenlerin tutumlarını "haklı tepkiler" olarak ifade etmiş olmaları da son derece çarpıcı ve incitcidir. Yurttaşların 155 hattını arayarak komşusunun Kürtçe konuştuğunu ihbar

etmesine kadar yükselen örnekler nefret ve ayrımcı politikaların seviyesinin irdelenmesi toplumsal barışın tesisi açısından önemlidir.

Ülkenin yakın geçmişinde ne yazık ki bu tür saldırılar, katliamlar ve linç girişimleri vardır. 6-7 Eylül, Çorum, Maraş ve Sivas katliamları gibi örnekler ırkçı saldırı ve linç girişimlerinin vardığı noktalara dair önemli örneklerdir. Yaşanan toplumsal kırılmalar ve derin travmalar dikkatle değerlendirilmelidir.

İzah etmiş olduğumuz hususlara binaen, linç kültürünün yaygınlaşma nedenlerinin araştırılması elzemdir. Bu nedenle bir araştırma komisyonu eliyle Türkiye'deki bu örneklerin sosyal, ekonomik, kültürel, tarihsel ve siyasal boyutlarının araştırılması, sorunların ve çözüm yöntemlerinin tespiti için Meclis araştırması açılması gerekmektedir.